

Endoskopisk arybrosklateralisation – minimalt invasivt ingrepp vid bilateral stämbandspares

Miklós Füllöp, Martin Berge

Bakgrund

Bilateral stämbandspares (BSP) är en ovanlig, men allvarlig komplikation till thyroideakirurgi. Det finns också andra sjukdomar som kan orsaka BSP, till exempel avancerad esofaguscancer, mediastinala metastaser samt neurologiska och autoimmuna sjukdomar.

Majoriteten av patienterna med BSP genomgår tracheotomi, men det finns mindre invasiva metoder som påverkar patientens livskvalitet i lägre grad.

Material och metod

Hantering av BSP är en stor utmaning för ÖNH-specialister, bland annat då tillståndet kan vara reversibelt vilket gör en reversibel behandling önskvärd. Vanligaste åtgärden för att säkerställa en fungerande luftväg vid BSP är tracheotomi, vilket är ett reversibelt ingrepp som dock påverkar livskvaliteten negativt. Icke-reversibla alternativ inkluderar endoskopiska metoder (t.ex. arytenoidektomi eller Kashima operation) samt öppen kirurgi. Endo-extralaryngeal stämbandslateralisation utvecklades av professor Lichtenberger, och vidareutvecklades till endoskopisk arybrosklateralisation av professor Rovó. Detta är en enkel, minimalt invasiv, reversibel teknik. Det kräver ett speciellt instrument, som är lätt att använda och förhållandevis billigt. Vid behov kan metoden kombineras med andra tekniker, som arytenoidektomi eller arybrosk mobilisation.

Resultat

19 BSP-patienter på Onkologiska Institutet (1999-2010) och ÖNH-kliniken i Örebro (2017-2023) opererades med endoskopisk arybrosklateralisation. Inga allvarliga komplikationer, som aspiration, pneumoni eller brosknekros inträffade. 4 patienter var tracheotomerade innan stämbandslateralisationen. 3 av dessa dekanylerades framgångsrikt under den tidiga postoperativa perioden. Det gick inte att dekanylera en patient med en avancerad brösttumör med metastaser i mediastinum, lungor och skelett.

Slutsats

Endoskopisk arybrosklateralisation är en enkel, reversibel och säker teknik hos patienter med BSP. Det kan möjliggöra dekanylering alternativt att undvika tracheotomi överhuvudtaget.